

Hans Xristian Andersen

NAĞILLAR

Tərcümə edənlər:

Mikayıl Rzaquluzadə
Cabbar Məcnunbəyov
Səkinə Hüseynova
Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev

QANUN NƏŞRİYYATI

Məşhur Danimarka yazıçısı Hans Xristian Andersenin bütün dünyada şöhrət qazanmış ecazkar nağılları, sehrli rəvayətləri və hekayələrini indi də uşaqlar çox maraqla oxuyur. Andersenin təsvir etdiyi qəhrəmanlar sevilməyə və təqlid edilməyə layiqdir. Oxucu bu surətlərdən çox şey öyrənə bilir. O, bütün əsərlərində qoçaqlığı, cəsarətliliyi, igidliyi təlqin edir, insana bədbəxtlik gətirən bütün şər qüvvələrə qarşı isə dərin nifrət hissi oyadır.

Hans Xristian Andersen
NAĞILLAR

Janr: roman
Yaş qrupu: 8+
Ölçü: 145x215 mm
Cild: yumşaq
Səhifə sayı: 304

Naşir: Şahbaz Xuduoğlu
Tərcümə edənlər: Mikayıl Rzaquluzadə
Cabbar Məcnunbəyov
Səkinə Hüseynova
Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev
Qapaq dizaynı: Yekaterina Klimova
Mətn dizaynı: Rəhilə Şamil

Qanun Nəşriyyatı
Bakı, AZ 1102, Tbilisi pr., 76
Tel: (+994 12) 431-16-62; 431-38-18
Mobil: (+994 55) 212-42-37
e-mail: info@qanun.az
www.qanun.az
[www.fb.com/Qanunpublishing](https://www.facebook.com/Qanunpublishing)
www.instagram.com/Qanunpublishing

ISBN 978-9952-26-407-4

© Qanun Nəşriyyatı, 2011; 2013; 2026
© “Gənclik”, 1985

MÜNDƏRİCAT

Qar kraliça.....	7
Bir qından çıxmış beş noxud.....	50
Çoban qız ilə bacatəmiszləyən	55
Çobanyastığı	63
Dəcəl oğlan	69
Donuzotaran.....	72
Düyməcik.....	80
Əsl həqiqət	94
Gic Hans.....	98
Homerin qəbrində bitmiş gül	104
İki xoruz – həyət xoruzu və qüllə xoruzu	106
İlin əhvalatı	110
İstəklilər	122
Kibritsatan qız.....	126
Köhnə küçə fənəri	130
Noxud üstündə yatan şahzadə qız	139
Ole-Lukoye	141
A n a	157
Balaca İdanın çiçəkləri.....	165
Balaca Klaus və böyük Klaus	176
Balaca Tuk	192
Çaxmaq	198
Çirkin ördək balası.....	207
Küknar ağacı	220

Qalay əsgərcik.....	232
Leyləklər	238
Külək Valdemar Do və onun qızlarının əhvalatını danışır ...	245
Kralın təzə libası	259
Cənnət bağı	265
Çörəyi ayaqlamış qız.....	284
Bülbül.....	295

Qar Kraliça

Birinci nağıl GÜZGÜ VƏ ONUN QIRINTILARI

Hə, başlayaq! Nağılın axırına yetişdikdə indi bildiyimizdən daha çox biləcəyik. Biri vardı, biri yoxdu, lap şeytan kimi yaman acıqlı bir div vardı! Bir dəfə onun kefi yaman kök idi; çünki bir güzgü qayırmışdı, bütün xeyirli və gözəl şeylər güzgüyə düşdükdə, demək olar ki, tamam yoxa çıxırdı, amma bütün pis və kifir şeylər tərsinə, daha da artıq gözə çarpır, daha da iyrənc görünürdü. Ən gözəl axar-baxarlı yerlər bu güzgüdə qaynayıb bir-birinə qarışmış ispanaq horrası kimi, ən gözəl insanlar isə, kifir görünürdülər. Ya da adama elə gəlirdi ki, bu adamlar başısağa durublar, qarınları isə yerli-dibli yoxdur! Bu güzgüdə adamların üzləri o qədər dəyişib kifirləşirdi ki, onları tanımaq olmurdu. Əgər bir adamın üzündə tək bircə çil vardısı, yayılıb onun bütün burnunu və yanağını basmış kimi görünürdü. Bütün bunlar divi yaxşıca əyləndirirdi. Bir adamın ağılına xeyirli, faydalı bir fikir gələndə, güzgü haman saat ağız-burnunu əyirdi. Div də qəribə güzgüsündən o qədər xoşlanırdı ki, qəh-qəhə ilə gülməkdən

özünü saxlaya bilmirdi. Divin məktəbi də var idi, – onun şagirdləri bu güzgüdən bir möcüzə kimi danışdılar.

Onlar deyirdilər:

– Ancaq indi insanları, həm də bütün dünyanı əslində olduğu kimi görmək mümkündür!

Onlar bu güzgünü götürüb, bütün dünyanı gəzməyə başladılar. Bir azdan sonra heç elə bil ölkə, heç elə bir adam qalmadı ki, onlar kifirləşmiş halda güzgüyə düşməmiş olsunlar. Axırda divin şagirdləri istədilər ki, göyə uçalıb mələkləri də, uca Tanrını da lağa qoyub gülsünlər. Onlar nə qədər çox yüksəyə qalxırdılarsa, güzgü də o qədər çox əzilib-büzülməyə və ağız-burnunu əyməyə başlayırdı, – belə ki, onu əldə tutub saxlamaq çətin olurdu. Divin şagirdləri getdikcə daha da yuxarı qalxır, allaha və mələklərə yaxınlaşırdılar; amma birdən güzgü elə əyilib titrədi ki, onların əlindən çıxıb yerə düşdü və çilik-çilik oldu. O, milyonlarla, milyardlarla saysız-hesabsız xırdaca qırıntılara çevrildi və qırıntılar güzgünün özündən çox-çox artıq zərər verdi. Onun toz kimi bəzi xırdaca qırıntıları dünyanın üzünə yayılıb, hərdən elə olurdu ki, adamların gözüne düşüb orada qalırdı. Onda gözüne güzgü qırıntısı düşmüş adam hər bir şeyi tərsinə görməyə başlayır, ya da hər şeydə onun yalnız pis tərəflərini görürdü, çünki hər bir qırıntıda bütöv güzgünün bütün xüsusiyyətləri qalmışdı. Bu güzgü qırıntıları bəzi adamların düz ürəyinə gedib çıxırdı, – bu da hər şeydən pis idi, onda adamın ürəyi bir parça buza dönürdü. Bu qırıntıların arasında hərdən eləsi də olurdu ki, onları pəncərənin gözüne salmaq mümkün idi, amma belə “şüşə” salınmış pəncərədən adam gərək öz yaxın dostlarına baxmayaydı. Güzgünün bəzi qırıntıları eynəklərə salınmışdı. Adamlar şeyləri yaxşı görmək və onlar barəsində düzgün düşünmək üçün

belə eynəyi taxan kimi onların başlarına bəla gəlirdi. Xəbis div isə, buna sevinir və qarnına sancı dolana qədər qəhqəhə ilə gülürdü; elə bil ki, onu qıdıqlayırdılar. Güzgünün qırıntılarından çoxu dünya üzərində hələ də uçuşmaqda idi. İndi gəlin onlar barəsində nağıllara qulaq asaq.

İkinci nağıl

OĞLAN VƏ QIZ

Bir böyük şəhərdə o qədər ev və adam var idi ki, hərə özü üçün xırdaca bağ salmağa bir yer ayıra bilmirdi, buna görə də çox adam dibçəklərdə otaq çiçəkləri saxlamalı olurdu. Həmənlə bu şəhərdə iki yoxsul uşaq yaşayırdı. Amma onların bağçaları gül dibçəyindən bir azca böyük idi. Uşaqlar bir-birilə qohum deyildilər, amma bir-birini bacı-qardaş kimi sevirdilər.

Bu uşaqların ata-anaları bir-birilə qonşu evlərin lap yuxarısında, çardaqda olurdular, evlər o qədər yaxın idi ki, onların damları, demək olar ki, bir-birinə toxunurdu. Bir ailənin pəncərələri o biri ailənin pəncərələrinə baxırdı. Pəncərələrin altında isə, hər iki evin divarı boyunca novça uzanırdı. Beləliklə, üzbəüz yaşayan qonşuların evinə getmək üçün həmin novçanın üstündən addamaq kifayət idi.

Hər iki ailə özü üçün yekə bir taxta qutu tapıb, bunların içində şorbaya tökməyə noxud və göyərti becərirdi. Bundan başqa hər qutuda xırdaca bir qızılıgül kolu da bitmirdi. Bu kol-lar çox gözəl qol-budaq atmışdı. Bir dəfə uşaqların ata-anaları belə qərara gəldilər ki, hər iki qutunu novçanın birinə qoysun-lar. Onda bir ailənin pəncərəsindən o birinin pəncərəsinə iki cərgə çiçək ləki uzanmış kimi olurdu. Noxudun budaqları isə,

bir-birinə sarmaşib, pəncərələrin dövrəsinə haşiyə çəkən kimi olurdu, elə bil ki, yarpaqlardan və çiçəklərdən zəfər tağları düzəldilmişdi. Qutular çox hündür idi və uşaqları onların üstünə dırmaşib çıxmağa qoymurdular, amma ana-ataları oğlan ilə qıza bir-birinə skamyalarını qoyub oturmağa icazə verirdilər. Bir-birilə oynamaq onlar üçün nə qədər xoş idi!

Qışda onların bu xoş əyləncələri kəsilirdi, pəncərələr tez-tez buz dağlayırdı, amma uşaqlar mis pulları peçin üstündə qızdırıb, donmuş pəncərə şüşələrinə basırdılar, buz tezliklə əriyir, qəribə bir pəncərəcik əmələ gəlirdi. Bu pəncərəcik gipgirdə olurdu və buradan şən, mehriban bir göz görünürdü: beləliklə, oğlan ilə qız, yəni Kay ilə Gerda bir-birinə baxırdılar. Yayda onlar bir dəfə hoppanmaqla bir-birinin evinə gedə bilərdilər, amma qışda gərək əvvəlcə çox-çox pillələri aşağı enəydilər, sonra yenə həmin pillələri yuxarı çıxaydılar. Bayırda isə çovğun vıyılırdı.

Qoca nənə deyirdi ki:

– Bunlar vızıldaşan ağ arılardır!

– Bəs onların da kraliçası varmı? – deyə oğlan soruşardı; o bilirdi ki, əsl arıların kraliçası olur.

– Var, – deyə nənə cavab verərdi. – Onların kraliçası qar komasının ən sıx yerindədir; ancaq o kraliça başqa qar dənələrindən böyükdür, özü də heç bir vaxt aşağıda çox qalmaz. Həmişə qalxıb qara buluda qayıtmağa tələsər. O, tez-tez şəhər küçələrində gecəyarısı uçur və pəncərələrdən baxır, onda pəncərələr çiçək kimi buz naxışları ilə örtülür.

– Görmüşük, görmüşük! – deyə uşaqlar cavab verərdilər və bütün bunların lap doğru olduğuna inanardılar.

– Bəs qar kraliça bura gəlib girə bilməzmi? – deyə bir dəfə qız soruşdu.